
EX LIBRIS

SZILÁGYI ZSÓFIA

hogy az áradó bőségű életműből nehéz kiválasztani „a” nagyregényt, amelyen keresztül valami-féle közös tudás megképződhetne erről az életműről. A „Krúdy-hang”, a sajátos hangulat pedig, különösen, ha művekhez nem sikerül kötni, lebegővé, megfoghatatlanná teheti a szerzőt az olvasók számára. Ebben a most megjelent Krúdy-kötetben találunk egyet a legjelentősebbnek tartott, akár az oktatásba is bevonható regények közül. A *Napraforgó* egyszerre mutatja meg Krúdy műveinek két jellegzetes terét, Budapestet és a Nyírséget, és a történetmondás megújításának egyik fontos darabja is lehet. Legalább ennyire érdekes azonban az, hogy a *viisszavagyódás* jelensége milyen összetett módon jelenik meg benne, a világháború idején született regényt ugyanis lehet a háború előtti világ újratemtésének kísérleteként is olvasni. Krúdy írta erről a művéről: „Arról a Magyarországról írtam ezt a regényt, amely még csak a szívemben ismerte a boldogtalanságot. A háború szörnyűségei távol voltak tőle, az emberek önmagukkal harcoltak. Elbuktak és győzedelmeskedtek. De mindig maguknak és magukért éltek.” Olyan világ képződik meg tehát a *Napraforgó*-ban, amely nemcsak most nem létezik már, de nem volt a regény megírása

idején sem. A *Napraforgó* hősei viszont szintén menekülnek a saját terükből és idejükből, a mitizált múltba, az álmok világába és az irodalomba. A regény már az első mondatával figyelmeztet erre: „A kisasszony az ágyban feküdt, és regényt olvasott a karos gyertyatartó mellett.”
(*Kalligram Kiadó, Pozsony, 2008. 424 oldal, 2990 Ft*)

Krúdy Gyula: Regények és nagyobb elbeszélések 7.

A *Szindbád hazamegy* mottójában K. Gy.-ként megjelenő Krúdy Gyula ötvenkötetesre tervezett, szintén a Kalligram Kiadó gondozásában, Bezeczký Gábor és Kelecsényi László sorozatszerkesztésében megjelenő életműkiadásának a regényeket és nagyobb elbeszéléseket tartalmazó kötetei közül már a hetedik jelent meg. 1918-1919-ben járunk most, ekkor született meg a Krúdy-életmű sokat emlegetett darabja, a *Napraforgó*, ehhez társulnak olyan kevésbé ismert művek, mint *Az úti-társ*, a *Pesti nőrabló - A nő-vadász*, a *Csillag, aki jár* és a *Kleofásné kakasa*. Egy életműkiadás már önmagában kánonalakító tényező lehet: ha egyes művek nem vagy nehezen hozzáférhetőek, nemcsak az olvasókhoz nem jutnak el, de az oktatásba sem kerülnek be, s így könnyen ördögi kör képződhet meg: „a kiadók az iskolákban kötelező olvasmányokat nyomják újra, miközben az oktatók azokat a műveket kénytelenek tanítani, amelyek könnyen, olcsó kiadásban hozzáférhetőek”, mondja Szegedy-Maszák. Bár Krúdy műveinek újra-kiadásával párhuzamosan irodalomtörténeti munkák is sorra jelennek meg az életműről (csak említésképpen kettő, 2006-ból: Fried Istvántól a *Szomyás Gusztáv hagyatéka. Elbeszélés, elbeszélő, téridő Krúdy Gyula műveiben* és Gindli Tibortól a *Valaki van, aki nincs - Személyiségelbeszélés és identitás Krúdy Gyula regényeiben*), az író helyét a kánonban mégsem lehet megnyugtatóan biztosnak tekinteni. Például azért nem, mert az oktatás mint a kánon egyik fő alakítója alig tud kezdeni valamit Krúdyval: olyan egyszerű okokból is következik ez a tétovázás,